

VUODEN ERÄMIES 1997

Aapo-Matti Salmesta Lapin Vuoden Erämies-97.

Vuoden Erämieheksi 1997 nimettiin Aapo-Matti Salmi ansiostaan Lapin Radion eräohjelmien toimittajana lappilaisen eräperinteen vaalimisessa ja tallentamisessa sekä vanhan metsästyskulttuurin myönteisessä esiintuomisessa ja säilyttämisessä. Toiminnallaan Aapo-Matti on edistänyt metsästäjäliittolaisia tavoitteita sekä osaltaan turvannut metsästyksen säilymistä ja kehittymistä.

Aapo-Matti Salmi on syntynyt 1920 Mikkeliläiseksi, käynyt koulunsa Pieksämäellä ja elänyt ammattiin valmistuttuaan Lapissa useilla eri paikkakunnilla. Koulutukseltaan hän on maat. ja metsät. maisteri, joka on päteväytynyt oppikoulun biologian lehtoriksi v.-55 ja kansalaisopiston rehtoriksi v.-68. A.E.Järvisen eräaiheisen kirjan, "Tapiolan taloissa", lukeminen laukaisi kymmenvuotiaan pojannassikan parantumattoman Lapin kuumeen jonka lääkitykseksi piti jo koulupoikana käydä useita samoiluretkiä Lapin kairoilla. Sota-aika kului pääosin Lapin kairoilla.

Parantumattoman tartunnan ansiosta oli valmistumisen jälkeen pohjoinen oli luonnollinen valinta. Metsästysharrastus oli herännyt jo kuusivuotiaana jousipyssymiehenä isän mukana metsällä kulkiessa. Ansapyynti oli ensimmäinen metsästysmuoto. Ensimmäinen ase oli pienoiskivääri, sitten olivat vuorossa haulikko ja rihla-aseet.

Metsästyksen järjestötoimintaan paneutuminen oli opettajalle luonnollista Kittilään asettumisen jälkeen v. 1951. LuoteisLapin riistanhoitoyhdistyksen puheenjohtajuus, Kittilän Erämiesten ja Eräseura Muonion Eränkävijöiden perustaminen ja viimeksimainitun seuran puheenjohtajuus koko Muoniossa oloajan, vuoteen 1964, olivat mainittavimmat järjestötehtävät.

Kittilän kaudella eräkavereita ja oppi-isiä olivat useat luoteis-Lapin kuuluisat erämiehet kuten Nili-Pekka, LomaArppa, Päiviön Jussi, Pakasmaan Viljo ja monet muut. Muoniossa asuessaan Aapo-Matti oli riistanhoitoyhdistyksen puheenjohtajana mukana perustamassa useita eräseuroja ja panemassa niiden toimintaa raiteilleen. Tällä kaudella oli myöskin vilkasta yhteistoimintaa SML:n Länsi-Pohjan piirin kanssa riistanhoidon ja kilpailutoiminnan puitteissa. Muoniossa lähti alkuun myös eräharrastuksen vienti nuorison keskuuteen koulun kylkiäisinä toimivien kerhojen avulla. Kouluhallituksen pyynnöstä Aapo-Matti laati opetusohjelmia, joita sitten muutkin koulut ottivat käyttöön. Tarkoituksena oli suunnata opetus mahdollisimman paljon luontoon, pois luokkahuoneista.

Jo Kittilän ja Muonion kaudella hän aloitteli luonto- ja eräohjelmien tekemistä Yleisradiolle. Tämä harrastus onkin jatkunut tähän päivään asti. Eräperinteen tallennusta eri puolilta Lappia on valmiina jo yli kolmesataa nauhaa ja haasteltujakin on kertynyt toistasataa.

Pirttikoskella Rovaniemen maalaiskunnasaa ollessaan Aapo-Matti toimi Eräsuuaksen johtokunnassa ja vetäjänä seuran ja yhteiskoulun yhteistoimin hoitama eränkäynnin ja riistanhoidon harrastustoiminnassa. Posiolla toiminta jatkui riistanhoitoyhdistyksen johtokunnassa sekä yhdistyksen toiminnanohjaajana ja kansalaisopiston kanssa tapahtuvan yhteisen eränkäynnin ja riistanhoidon harrastustoiminnan vetäjänä.

Kenneltoiminnassa Aapo-Matti on ollut mukana mm. Lapin porokoiran rotuominaisuuksia etsittäessä. Puheenjohtaja Olli Korhosen, kennelliiton toiminnanjohtaja V.I.Mikkosen ja Eino Takkusen kanssa kierreltiin Ylä-Lapin kyliä etsimässä sopivaa porokoiratyyppeä. Näissä porotalouskylissä järjestettiin myös koiranäyttelyitä.

Posion kansalaisopistossa ja Rovaniemen Rovalassa aloitetuista eränkäynnin ja riistanhoidon opetusryhmien toiminnasta sai alkunsa metsästäjtutkintoon valmistava opetus. Aapo-Matti laati opetusohjelmat, jotka sitten vähitellen otettiin käyttöön kaikissa kansalaisopistoissa.

Muun ohessa Aapo-Matti Salmi on ollut Lapin riistanhoitopiirin hallituksen jäsen 12 vuotta, nykyisin piiri kunniajäsen, Suomen Metsästysmuseon hallituksen jäsen 12 vuotta, Lapin kalamiespiirin perustajajäsen, nykyisin kunniajäsen. Hänelle on myönnetty MKJ:n kultainen ansiomerkki.

Eräharrastus jatkuu edelleen aktiivisesti metsästyksen ohessa radion eräohjelmien ja perinteen keruun parissa.

Juhani Ojala